

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2020-607

25.8.2020

Tryg Forsikring NUF

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Støy - larmskade/tinnitus- årsakssammenheng med psykiske plager.

Forsikrede ble i sitt arbeid som tømrer utsatt for støyeksposering, og pådro seg en larmskade med tinnitus. I vedtak fra Nav fikk han også godkjent PTSD som en følgelidelse av larmskaden. Selskapet dekket inntektstap i en omskoleringsperiode grunnet larmskaden, men avslo krav om erstatning som følge av de psykiske plagene. Saken reiste spørsmål om forsikrede hadde sannsynliggjort årsakssammenheng mellom yrkessykdommen og hans psykiske plager, herunder PTSD, og i så tilfelle hans reduserte ervervsevne. Etter en konkret vurdering av fremlagte dokumenter konkluderte nemnda med at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort at hans psykiske plager var relatert til larmskaden med tinnitus. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (f. 1975) har i sitt arbeid som tømrer vært utsatt for støyeksposering. Nav innhentet en spesialisterklæring av 30.11.11 fra øre-nese-halslege C., som vurderte hans larmskade med tinnitus til 5 % varig medisinsk invaliditet.

Nav innhentet en spesialisterklæring fra psykiater S. av 15.2.14:

Vurdering; Det kan ikke utelukkes en viss sårbarhet før det aktuelle pga angst og depresjoner i familien, litt lav selvtilitt i ungdomsårene, litt "sosial angst" og en kort periode med sykefravær pga angst. Debuten startet trolig som et panikkangstanfall utløst av akutt tinnitus. Han fyller ikke de formelle vilkår for posttraumatisk stresslidelse. Dette krever en hendelse av "usedvanlig truende eller katastrofal art ..." (Jf ICD-10; F43.1). Men opplevelsen høsten 2010 da han fikk akutt tinnitus utløste dette en akutt angstreaksjon med katastrofal tolkning av symptomene (dvs han trodde at han skulle bli gal eller var alvorlig syk). Symptomene og funksjonstapet synes å være knyttet til den opplevelsen. Han har ikke alle symptomer på posttraumatisk stresslidelse, men reagere på lyder som minner om de han hørte i sitt arbeid som snekker, har vedvarende symptomer på angst siden opplevelsen, har nedsatt konsentrasjon tidlig på dagen, er blitt mer skvetten og fungerer dårligere sosialt. Jeg bruker derfor diagnosen "posttraumatisk stresslidelse".

Han har ikke mottatt spesifikk behandling for sin psykiske lidelse utenom de samtalerne han har hatt hos undertegnede. Han har selv brukt mestringsteknikker som brukes i kognitiv atferdsterapi. Dessuten har fysisk aktivitet vært en viktig kilde til bedring. Det har inntrådt en viss bedring høsten 2010, og han synes å fungere bra i små sosiale settinger. Dessuten er han i ferd med å fullføre utdanning. Det er utsikter til at han kan komme tilbake i arbeidslivet, men i en annen funksjon enn tidligere.

Han er motivert og optimistisk. Symptomer på posttraumatisk stresslidelse bedres ofte over tid, og det kan fortsatt inntre bedring. Lidelsen har vart i snart 3 1/2 år, og må betegnes som varig. Det virker ikke som han overdriver sine symptomer eller funksjonstapet, verken i samtalerne eller på selvutfyllingsskjemaene.

Medisinsk invaliditet; Mht til "Forskrift om menerstatning ved yrkesskader" anslås invaliditetsgrad til gruppe 1; 15 – 24 % etter tabell i Del I (§3), og til 15 – 34 % medisinsk invaliditet etter tabell i Del II.

I vedtak av 12.3.14 ble posttraumatisk stresslidelse godkjent av Nav som følgelidelse av larmskade med tinnitus. Nav innvilget også 12.3.14 menerstatning etter gruppe 2.

Samlet medisinsk dokumentasjon ble forelagt selskapets rådgivende lege for vurdering, se brev datert 1.4.14. Av uttalelsen fremgår:

Skadelidte har meldt om yrkesskade i form av larmskade samt et psykisk sekvele til dette.

Det fremgår av foreliggende dokumentasjon at skadelidte konsulterte fastlegen for øresus første gang den 3.12.2010. Han ble undersøkt av ØNH-lege Z. den 5.11.2011. Det ble konstatert et betydelig bilateralt sensorinevralt hørselstap i diskanten forenlig med larmskade.

ØNH-lege C. ved ØNH-klinikken i V. utarbeidet en kortfattet legeerklæring til Nav datert 1.12.2011. Han konkluderte med et symptombylde forenlig med støyskade, adekvat støyeksponering, symptomdebut i rimelig tid etter eksponering og ikke annen mer sannsynlig årsak til hørselsnedsettelse og tinnitus.

Skadelidtes advokat har vært av den oppfatning at tinnitus har medført skader av psykisk karakter hos skadelidte. Nav har gitt skadelidte medhold i at han som følge av tinnitus har utviklet en PTSD-lignende tilstand under henvisning til spesialisterklæring ved psykiater S. av 15.2.2014. Selv om psykiater S. har uttalt sitat:

"Han fyller ikke de formelle vilkår for posttraumatisk stresslidelse"

har han likevel satt diagnosen F43.1 Posttraumatisk stresslidelse. Det har tidligere ikke vært iverksatt utredning eller behandling for psykisk sykdom.

Vurdering

1. Konstateringstidspunkt for larmskade med tinnitus kan fastsettes til 3.12.2010 bedømt ut fra foreliggende dokumentasjon
2. Skadelidte har etter mitt skjønn ikke sannsynliggjort at han har blitt påført en selvstendig skadebetinget psykisk sykdom. Skadelidte fyller ikke de diagnostiske kriterier for PTSD da både traumekriteriet og for så vidt også kravet til intrusjon ikke er til stede. Etter mitt skjønn må de psykiske plager som kan relateres til øresus anses for å være reaktive og innveid i den invaliditeten som fastsettes for hørselsskaden.
3. ØNH-lege C. har beregnet vmi for larmskade og tinnitus til 5% etter gjeldende retningslinjer. Etter mitt skjønn skal vmi fastsettes til 5%.
4. Tinnitus kan medføre yrkesvalgshemninger. Snekkeryrket vil ofte være beheftet med uønskede støybelastninger. Jeg vurderer det derfor slik at det er medisinsk riktig og hensiktsmessig å anbefale omskolering til annet arbeid.

I selskapets brev av 23.4.14 avviste selskapet at det var sannsynliggjort at forsikrede var påført en yrkesrelatert psykisk sykdom. Det ble vist til at de psykiske plagene som kunne relateres til tinnitus var innveid i 5 % varig medisinsk invaliditet som var fastsatt for hørselsskaden.

Forsikrede opprettholdt anførselen om at tinnitus ga en selvstendig psykisk lidelse, se brev av 30.4.19.

Saken ble fremlagt for selskapets rådgivende psykiater. I brev av 23.9.14 konkluderte psykiater C. med at vilkårene for PTSD ikke var oppfylt. Videre uttales at det heller ikke er et klinisk inntrykk av at forsikrede lider av en PTSD-lignende tilstand.

Selskapet fremsatte et erstatningstilbud om å dekke forsikredes inntektstap i en attføringsperiode, jf. brev av 23.1.15. Selskapets standpunkt om at det verken foreligger PTSD eller en selvstendig yrkessykdomsrelatert psykiatrisk lidelse, ble opprettholdt.

Etter mye korrespondanse mellom partene ble selskapets siste tilbud gitt i brev av 21.10.15. Det siteres fra brevet:

Vi kan ikke se at det er fremlagt noe ny dokumentasjon i saken som tilsier at selskapet skal dekke menerstatning verken i gruppe 1 eller 2. Vi gjør oppmerksom på at selskapet gjør sine vurderinger uavhengig av NAV sine vurderinger. Selskapet har også fått din klients sak vurdert hos en rådgivende lege som er psykiater, vi viser til tidligere oversendelse av uttalelse datert den 23.09.14. Vi vil ikke kunne tilby menerstatning i saken.

Forsikrede aksepterte 29.10.15 et minnelig oppgjør på kr 330 000 i tillegg til dekning av advokatsalær.

I Nav-dokumentene foreligger en legeerklæring ved arbeidsuførhet av 4.12.17 fra forsikredes fastlege N. Panikkangst er ført opp som hoveddiagnose, og PTSD og tinnitus som bidiagnose.

Forsikrede ba selskapet vurdere saken på nytt som følge av at han i vedtak fra Nav 11.5.18 ble innvilget 100 % uførepensjon med yrkesskadefordeler. Forsikrede hevdet han var berettiget til ytterligere dekning av påløpt inntektstap og 100 % grunnerstatning.

Selskapet innhentet da oppdaterte journaler og dokumenter fra Nav. Etter fornyet gjennomgang av saken, avviste selskapet krav om ytterligere erstatningsutbetaling, jf. brev av 5.3.19. Forsikrede påklaget avgjørelsen, men selskapet opprettholdt sin vurdering 27.6.19.

Det er fremlagt en legeerklæring av 9.7.19 fra forsikredes fastlege N.:

Viser til Deres brev datert 27.06.19. Opprettholder standpunktet om at ovenstående pasient ikke har krav på ytterligere erstatning.

Viser til epikrise fra Distriktpsikiatrisk senter - NLSH, V. datert 14.09.17:

Pasienten utviklet tinnitus og et ledsagersyndrom som nok har medført en alvorlig stressbarhet hos ham over lang tid. ... Tinnitus har utviklet seg til å være en psykisk lidelse også, noe som kanskje kunne ha vært unngått dersom de tilbud som i dag finnes hadde vært gjennomført i 2010.

Forsøker å ringe advokat H. for å avklare om de har mottatt ovenstående epikrise. Dette er vurdering fra spesialisthelsetjeneste der det fremgår at han hadde primært tinnitus og et ledsagersyndrom med psykiske plager.

Ved kroniske plager f eks tinnitus er det vanlig at man slutter etter hvert å oppsøke lege for de aktuelle plager. Man vet hva slags verktøy helsevesenet har å tilby. Når alt er prøvd, slutter man å gå til lege for de aktuelle plager, med mindre plagene blir enda verre. Man prøver heller å leve med de aktuelle plager, prøve seg ut i ny jobb i håp om at det kommer til å fungere bedre. Noen ganger som i dette tilfelle, går det dessverre ikke og man blir arbeidsufør.

Det foreligger ikke ingen medisinsk dokumentasjon knyttet til tinnitus i perioden 09.10.14 til 30.03.16. Han hadde fortsatt redusert funksjons- og arbeidsevne og oppfølging i all hovedsak fra NAV. Fastlegekontoret hadde ikke mer å tilby for denne pasienten med tinnitus som var allerede utredet og ferdig behandlet. At det ikke finnes journalnotater som omhandler tinnitus i den nevnte perioden og at han har prøvd seg i arbeid, som han var nødt til å slutte i etter hvert, tyder ikke på tilfredsstillende fungering.

Den 10.7.19 mottok selskapet søksmålsvarsel etter tvistelovens § 5-2. Saken ble rutinemessig forelagt selskapets tvisteråd. Tvisterådet konkluderte med fastholdelse og meldte tilbake til klager i brev av 4.10.19 om at stevning kunne tas ut direkte for tingretten.

Forsikrede klaget til Finansklagenemnda 24.10.19.

Forsikrede har i det vesentlige anført at tilleggsplagene i form av psykiske plager skyldes den godkjente yrkessykdommen. Videre er hans plager relatert til yrkessykdom årsaken til at han mottar uføretrygd. Hans ertvisevne er redusert i årene etter 2016. En forutsetning for ansvarsfritak som følge av at det foreligger annen sykdom, er at de har forårsaket hele skadefølgen alene.

Selskapet har i det vesentlige anført at det ikke er sannsynliggjort at hørselsskaden utgjør mer enn 5 % varig medisinske invaliditet. Det er heller ikke sannsynliggjort årsakssammenheng mellom forsikredes larmskade og hans psykiske helseplager med panikkangst, og etterfølgende økte tap av ertvisevne. Panikkangsten utviklet seg uavhengig av larmskaden. Spesialisterklæringen utarbeidet av dr. S. kan ikke legges til grunn da han til tross for sin uttalelse om at diagnosekriteriene for PTSD ikke er oppfylt, likevel setter diagnosen.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder krav om erstatning under yrkesskedeforsikringsloven. Spørsmålet er om det foreligger årsakssammenheng mellom forsikredes psykiske plager og yrkessykdommen, larmskade med tinnitus. Hvis dette er tilfellet, blir det videre spørsmål om det foreligger årsakssammenheng mellom plagene og forsikredes ervervsuførhet.

Det er kravstiller – forsikrede – som har bevisbyrden. Det innebærer at forsikrede må sannsynliggjøre at det foreligger årsakssammenheng.

En vurdering av årsakssammenhengen inneholder både en juridisk og en medisinsk vurdering. Nemnda har ikke medisinsk kompetanse, og kan verken foreta medisinske vurderinger eller overprøve det medisinskfaglige skjønn som legene har utvist i en sak. Dersom forsikrede legger frem en uavhengig sakkyndig erklæring hvor det konkluderes med årsakssammenheng, vil han som utgangspunkt ha oppfylt bevisbyrden på dette punktet.

Nemnda kan overprøve erklæringer på et juridisk grunnlag. Dersom erklæringen ikke tilfredsstiller de krav som stilles til en slik erklæring, vil den ikke være egnet til å sannsynliggjøre en årsakssammenheng. I saker der forsikrede ikke har støtte for sitt syn i en begrunnet sakkyndig erklæring, vil nemnda normalt ikke legge til grunn at det er sannsynliggjort en slik årsakssammenheng, se blant annet nemndas avgjørelser 2017-418 og 2017-824.

Det er i saken fremlagt en spesialisterklæring fra dr. S. Det er uttrykkelig uttalt i erklæringen at forsikrede etter dr. S sin vurdering ikke oppfyller kriteriene for PTSD, men dr. S velger likevel å bruke diagnosen. Dette er en vesentlig mangel ved erklæringen, og nemnda finner derfor at denne ikke kan legges til grunn. Det bemerkes videre at også selskapets rådgivende psykiater C. har konkludert med at vilkårene for PTSD ikke var oppfylt, og psykiater C. uttaler også at det ikke er et klinisk inntrykk av at forsikrede lider av en PTSD-lignende tilstand. Nemnda er ikke bundet av at Nav har utbetalt menerstatning etter gruppe to, samt innvilget 100 % uførepensjon med yrkesskedefordeler.

På bakgrunn av ovennevnte finner nemnda at forsikrede ikke har sannsynliggjort at hans psykiske plager er relatert til larmskaden med tinnitus. På bakgrunn av nemndas konklusjon er det ikke nødvendig å ta stilling til om hans psykiske plager er årsak til ervervsuførheten.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).